

SÄHKÖBASSO

PERUSOPINNOT

Kaikkiin opintoihin sisältyy esiintyminen, joko julkisesti (mieluiten) tai toiselle opettajalle, josta saisi palautteen.

Kaikissa perustason osioissa on tavoitteena taitojen kehittyessä tyylinmukaisen fraseerauksen hallinta sekä teknisten ja taiteellisten perustaitojen omaksuminen. Tähän liittyy myös se, että oppilas pystyy tuomaan esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa.

Kaikkiin osa-alueisiin kuuluu musiikin laaja-alainen kuuntelu ja eri tyylilajeihin tutustumista.

Kaikkiin osa-alueisiin kuuluu tutustumista rytmimusiikin teknisiin seikkoihin, kuten PA-laitteisto, johdot, efektilaitteet (bassolle).

Oman soittimen äänittäminen ja editointi.

I

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Löytää itselle luonteva ja mukava soittotapa: seisaaltaan ja istuen soittaminen; hihnat.
- Saada valmiuksia ulkoa soittamiseen, omien bassolinjojen tekemiseen.
- Saada ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen
- Saada kokemusta esiintymistilanteista.
- Saada ohjausta sähköbasson teknisiin ominaisuuksiin huomioiden esiintymisen.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Oppia tunnistamaan nuottitekstiä G- ja F-avaimista
- Oppia soittamaan nuoteista ja sountumerkeistä.
- Oppia harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Saada valmiuksia yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen.
- Saada valmiuksia yhteismusisointiin.
- Kiinnostua musiikin kuuntelemisesta.
- Tutustutaan eri tyylilajeihin.

Säveltäminen ja improvisointi

- (Rohkaista säveltämiseen)
- Omien bassolinjojen tekeminen.
- Saada valmiuksia yksinkertaiseen improvisointiin opettajan ohjauksella.

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Soittimen teknisiin ominaisuuksiin tutustuminen: säätimet (vol, tone); liittämisen vahvistimiin; virittäminen; perehdytään johtoihin ja vahvistimen säätöihin.
- Viritysmittari ja sen käyttö.
- Tekniikan eri osa-alueita ja musiikkityylejä harjoitettavia etydejä tai kappaleita.
- Duuriasteikot kolmeen etumerkkiin asti sekä näihin liittyvä kadenssi (I IV V7).
- Luonnollinen ja harmoninen molliasteikot kolmeen etumerkkiin asti sekä näihin liittyvä kadenssi (I IV V7).
- Kolmisoinnut: peruskolmisoinnut ja kvintin muunnokset (ylinouseva, vähennetty, sus4).
- Helppoja kappaleita, jotka edustavat eri tyylejä sekä ovat tempoiltaan erilaisia
- Prima-vista –harjoituksia.
- Yhteismusisointia bändissä.
- Oman melodian ja bassolinjan kirjoitus sekä soinnutus. Oma kappale.
- Helppoja improvisointiharjoituksia eri tyylisiin kappaleisiin tai sointukiertoihin.
- Pohditaan oman soittimen äänittämistä: miten ja millä.
- Tutustutaan musiikkitekologiaan: omien komppien tekeminen ilmaisohjelmilla.

Suoritus

Neljä erityylistä kappaletta tai etydiä esimerkiksi:

- 12-tahdin blues (yksinkertainen),
- rock- tai country-tyylinen (lippukomppi),
- (nykypäivän) pop-kappale,

- iskelmä/tanssi
- Duetto opettajan tai toisen oppilaan kanssa.
- Tällä tasolla nuottien ja taukojen aika-arvot kokonuuotista –1/16.
- Klassinen pieni kontrabasso-etydi säestyksellä tai ilman.
- Valmisteltuja asteikkoja 1-oktaavin alalta kolmeen ylennys- ja alennusmerkkiin asti. Opettaja kyselee asteikot.
- Helppo prima-vista tehtävä.
- Bändin kanssa yhteismusisointia.
- Helppoja improvisointiharjoituksia sointukiertoihin tai mahdollisesti helpohkoihin kappaleisiin, jossa samassa sävellajissa olevia sointuja.
- Oman sävellyksen esittäminen äänitteeltä tai soittaen.

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi
- Rumpukone/sekvensseriohjelma (iRealPro tai Band In A Box)
- Nuotinkirjoitusohjelma esimerkiksi ilmainen MuseScore.
- Sähköbasso, vahvistin ja kaiutin, plugi-johtoja (TS–TS)
- Viritysmittari.
- Tallennin (voi olla myös oma puhelin).
- Omien sävellysten äänitysten editointiin, esimerkiksi Audacity-ohjelma (ilmainen).

Työtavat

- Tunneilla opettajan johdolla harjoittelu
- Kotona vanhempien avustuksella harjoittelu
- Kotona yksin harjoittelu
- Bändisoitto

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Sähköbassonsoiton arviointia (tunneilla, esiintymisissä, suorituksissa) tehdessä kiinnitetään huomiota seuraavien teknisten, musiikillisten ja tulkinnallisten asioiden hallintaan:
- luonteva soittoasento
- käsien käyttö (useita sormia ei yhdellä sormella)
- Tempossa ja rytmissä soittaminen
- yhteissoittotaidot
- esiintymistaito

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Saada valmiuksia ulkoa soittamiseen.
- Eri tyyllilajeihin tutustuminen ja näihin omien bassolinjojen tekeminen. Tutustutaan kolmimuunteeiseen musiikkiin.
- Esiintymisiin tulee mukaan improvisointi yhtyeiden kanssa.
- On tutustua myös eri tyyllisiin soundeihin, joita käytetään eri tyyllilajeissa.
- Tutustutaan äänen voimakkuuden vaihteluihin yhtyeissä huomioiden muut soittajat. (dynamiikka&nyanssit).
- Tutustutaan eri soittotapoihin: plektran käyttö, peukalosoitto, slap, mute.
- Tutustutaan walkin-bass kuljetukseen ja blues rakenteeseen.
- Tutustutaan PA-laitteisiin ja basson sijoittamiseen lavalla/esiintymistilaisuuksissa.
- Tutustutaan bassoon liitettäviin efektilaitteisiin.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Nuotinluvun kehittäminen.
- Oppia edelleen harjoittelun tekniikoita, monipuolisuutta ja peruselementtejä: mitä harjoitellaan ja kuinka, äänitteiden mukana harjoittelu.
- Kykenee oppimaan uusia sävellyksiä.
- Bassolinjojen plokkaus (transkriptioiden teko) kuuntelemalla ja mukana soittaen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Saada lisää valmiuksia ulkoa sekä kuulonvaraisesti soittamiseen.
- Kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- kehittää edelleen valmiuksia yhteismusisointiin.
- Kuunnella musiikkia ja tutustua eri tyyllilajien ja tyyllikausien musiikkiin sekä kuuntelemalla että soittamalla.

Säveltäminen ja improvisointi

- Improvisoida ja säveltää omista lähtökohdistaan, omien bassolinjojen kirjoittaminen.

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita. Swing ja kolmimuunteinen musiikki.
- Muuta ohjelmistoa, jota syntyy bändin/yhtyesoiton kautta. Mielellään vähintään 15 eri tyylistä (pop, jazz, iskelmä, latin, rock, jne).
- Duuriasteikot: kaikki, yksi oktaavi.
- Molliasteikot: luonnollinen, harmoninen, jazzmolli, melodinen molli. Yksi oktaavi.
- Blues-asteikko, pentatoninen asteikko (duuri ja molli). Yksi oktaavi.
- Kaikki nelisoinnut, yksi oktaavi.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia
- Prima-vista – soittoa
- Yhteismusisointia: bändit ja mahdollisesti isommat kokoonpanot.
- Omien bassolinjojen nuotintamista ja plokkaamista sekä improvisointia.

Suoritus (voidaan suorittaa osissa)

- Neljä eri tyylistä kappaletta, joista vähintään yksi on jazz-standardi.
- Yksi 12-tahdin blues, johon on valmisteltu walking-bass bassolinja.
- Yksi klassinen kappale joka vastaa tasoa.
- Yksi jazz-kappaleen melodia.

- Prima vista - tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan Perustaso I:n suoritusta tai helppo prima vista.
- Prima vista -säestystehtävä, jossa kertauksia ja vähintään kaksi maalia.
- Kaikki etydit tai kappaleet voidaan esittää bändikonsertin yhteydessä.
- Oppilaalla on mahdollisuus improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen.

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi,
- Rumpukone/sekvensseriohjelma (iRealPro tai Band In A Box)
- Nuotinkirjoitusohjelma esimerkiksi ilmainen MuseScore.
- Sähköbasso, vahvistin ja kaiutin, plugi-johtoja (TS-TS).
- Efektilaitteet, loopperi.
- Tallennin (voi olla myös oma puhelin).
- Omien sävellysten äänitysten editointiin, esimerkiksi Audacity-ohjelma (ilmainen).

Työtavat

- Tunneilla opettajan johdolla harjoittelu.
- Kotona vastuullinen ja systemaattinen harjoittelu mieluiten vanhempien seurassa.
- Mahdollisuuksien mukaan muiden soittajien kanssa harjoittelu

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Sähköbasson arviointia (tunneilla, esiintymisissä, suorituksissa) tehdessä kiinnitetään huomiota seuraavien teknisten, musiikillisten ja tulkinnallisten asioiden hallintaan:
- luonteva soittoasento, käsien käyttö, useita sormia ei yhdellä sormella,
- tempossa soittaminen,
- (dynamiikka)
- soundi: tyylinmukainen.
- persoonallisuus soitossa: improvisointi, omat bassolinjat
- fraseeraus
- yhteissoittotaidot
- esiintymistaito

III

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Saa valmiuksia elinikäiseen musiikin harrastamiseen.
- Saa valmiuksia soittaa bändissä.
- On saanut paljon kokemusta erilaisista esiintymistilanteista.
- Kykenee soittamaan eri tyyllilajeja monipuolisesti: tunnistaa eri tyyllilajit.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Kykenee ylläpitämään ja harjoittelemaan soittotaitoaan.
- Kykenee luomaan omia sooloja ja bassolinjoja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Kykenee hyödyntämään musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan.
- Kykenee soittamaan ulkoa ja kuulonvaraisesti.
- Toimii aktiivisesti yhteismusisointiryhmässä ja kykenee toimimaan ryhmän jäsenenä.

- Kuuntelee aktiivisesti erilaista musiikkia.
- Tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia mm. tiedotusvälineiden ja somen avulla sekä mahdollisuuksien mukaan elävinä esityksinä.
- Tutustuu etnisiin rytmeihin (afro- ja latin-rytmit).

Säveltäminen ja improvisointi

- Improvisoi ja säveltää omista musiikillisista lähtökohdistaan.
- Kykenee luomaan omia bassolinjoja ja kykenee improvisoimaan prima vista.

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoittavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- Muuta ohjelmistoa, jota syntyy bändin/yhtyesoiton kautta. Mielellään vähintään 20 eri tyylistä (pop, jazz, iskelmä, latin, rock, jne).
- Duuri- ja molliasteikoita peruskolmisointuineen kaksi oktaavia.
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia.
- Prima-vista – soittoa.
- Yhteismusisointia.
- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa.
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalla on mahdollisuus improvisointiin sekä oman sävellyksen esittämiseen.

Suoritus (voidaan suorittaa osissa)

- Oppilas suunnittelee opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää erityyppisiä sävellyksiä eri aikakausilta.
- 1 Klassinen etydi tai kontrabasso-etydi. Etydi sisältää vähintään kaksi osaa.
- 10 kappaleen ohjelmisto, josta valitaan viisi kappaletta esitettäväksi ja lisäksi yksi omavalintainen teos. Vähintään kaksi kappaletta sisältää improvisoidun soolon. Ohjelmisto voi sisältää myös omia sävellyksiä.
- Kaikki duuri-asteikot, jonka jälkeen soitetaan I asteen kolmisointu, kaksi oktaavia.
- Prima vista –tehtävä. Melodian soitto ja säestys. Säestys sisältää kertauksia ja muita kappaleen kulkuun vaadittavia merkkejä. Tehtävä vastaa vaikeustasoltaan perustaso II:n suoritusta.

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi
- Rumpukone/sekvensseriohjelma (iRealPro tai Band In A Box)
- Nuotinkirjoitusohjelma esimerkiksi ilmainen MuseScore.
- Sähköbasso, vahvistin ja kaiutin, plugi-johtoja (TS–TS).
- Efektilaitteet.
- Tallennin (voi olla myös oma puhelin).
- Omien sävellysten äänitysten editointiin, esimerkiksi Audacity-ohjelma (ilmainen).

Työtavat

- Tunneilla opettajan ohjauksessa harjoittelu ja uuden oppiminen.
- Kotona vastuullinen, päämäärätietoinen ja systemaattinen harjoittelu.
- Erilaisten harjoitusmetodien käyttö (esim. harjoituspäiväkirja, aamu- ja iltaharjoittelu).
- Muiden soittajien kanssa harjoittelu.

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Sähköbasson arviointia (tunneilla, esiintymisissä, suorituksissa) tehdessä kiinnitetään huomiota seuraavien teknisten, musiikillisten ja tulkinnallisten asioiden hallintaan:
- luonteva soittoasento, käsien käyttö (sormet, kämmenet),
- tempossa soittaminen,
- (dynamiikka)
- soundi: tyylinmukainen.
- persoonallisuus soitossa: omat bassolinjat
- tyylinmukainen improvisointi
- fraseeraus
- yhteissoittotaidot
- esiintymistaito
- nyanssit
- musiikin muodot

SYVENTÄVÄT OPINNOT

IV

TAVOITTEET

Esittäminen ja ilmaiseminen

- Saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen.
- On saanut paljon kokemusta erilaisista esiintymistilanteista.
- Kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia.
- Kykenee soittamaan ulkoa.
- Kykenee johtamaan omaa bändiä.

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

- Saa valmiuksia teosten itsenäiseen harjoittamiseen

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

- Kykenee hyödyntämään musiikin perusteissa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan.
- Tutustuu aikamme musiikin soittotekniikoihin ja notaatioon.
- Kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia.
- Kuuntelee konserttiesityksiä ja äänitteitä.
- Tutustuu oman aikansa musiikkiin sekä suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja seuraa musiikkielämän tapahtumia mm. tiedotusvälineiden ja somen avulla.
- Toimii aktiivisesti yhteismusisointiryhmässä ja ryhmän jäsenenä.

Säveltäminen ja improvisointi

- Kehittää sävellys- ja improvisointitaitojaan. Omien bassolinjojen kirjoittaminen nuoteiksi, omien soolojen kirjoittaminen nuotein ja soittaminen.

SISÄLLÖT

Perustekniikka, ohjelmisto ja ilmaisumahdollisuudet

- Tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, eri tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan, rytmiltään ja tunnelmiltaan erilaisia.
- Prima-vista – soittoa.
- Yhteismusisointia erilaisissa kokoonpanoissa.

- Musiikin luomista, improvisointia ja säveltämistä oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa.
- Musiikkiteknologian yleistä hallintaa oman soittimen kannalta ja ymmärrystä muiden soittimien teknisistä vaatimuksista. Ymmärtää miten oma soitin liitetään PA-systeemiin ja miten muut ovat linkitetty siihen. Monitoroinnin ymmärtäminen.

Suoritus

- Oppilas suunnittelee opettajansa kanssa monipuolisen (30–45 min) konsertin, joka sisältää erityyppisiä sävellyksiä eri aikakausilta. Oppilas pääasiassa johtaa oman konserttinsa.
- On suositeltavaa, että suoritus sisältää laajasti eri tyyllilajeja.
- Vähintään viisi eri tyyllilajia (tanssi, jazz, pop, rock, latin).
- Kaksi teosta mallett-soittimella, joista toisen on oltava laajamuotoinen. Teoksissa tulee olla merkittäviä osuuksia neljällä malletilla soittoa
- 2 Prima vista - tehtävää: bassolinjan soitto, bändi prima vista. Tehtävä vastaa vaikeustasoltaan perustaso III:n suoritusta.
- Suoritus sisältää yhteismusisointia.
- Konsertin kappaleissa on vähin puolessa improvisoitu soolo.
- Ohjelma pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se tuo monipuolisesti esiin oppilaan persoonallisia piirteitä.
- Asteikot: kaikki duurin moodit, jazz-mollin moodit, koko-puoli, puoli-koko, blues (molli), blues (duuri). Kaikki asteikot kaksi oktaavia (nelikielisellä bassolla).
- Soinnut. Kaikki nelisoinnut käänöksineen, kaksi oktaavia.

Työvälineet ja soittimet

- Metronomi
- Rumpukone/sekvensseriohjelma (iRealPro tai Band In A Box)
- Nuotinkirjoitusohjelma esimerkiksi ilmainen MuseScore.
- Sähköbasso, vahvistin ja kaiutin, plugi-johtoja (TS–TS).
- Efektilaitteet (konsertissa ei välttämätöntä)
- Tallennin (voi olla myös oma puhelin).
- Omien sävellysten äänitysten editointiin, esimerkiksi Audacity-ohjelma (ilmainen).

Työtavat

- Tunneilla opettajan ohjauksessa harjoittelu ja uuden oppiminen
- Kotona vastuullinen, päämäärätietoinen ja systemaattinen harjoittelu
- Erilaisten harjoitusmetodien käyttö (esim. harjoituspäiväkirja, aamu- ja iltaharjoittelu)
- Muiden soittajien kanssa harjoittelu

Instrumentin hallinnan arviointikriteerit

- Sähköbassonsoiton arviointia (tunneilla, esiintymisissä, suorituksissa) tehdessä kiinnitetään huomiota seuraavien teknisten, musiikillisten ja tulkinnallisten asioiden hallintaan:
- luonteva soittoasento
- käsien käyttö,
- tempon hallinta,
- rytmien käsittely (esim. vaihtuvat tahtilajit)
- Artikulaatio,
- Dynamiikka,
- Nyanssit,
- persoonallisuus soitossa,
- Fraseeraus (jazz, swing),
- musiikin muodot
- yhteissoittotaidot
- esiintymistaito